

Sobonabarometern 2023

Om undersökningen

Antal svar

343

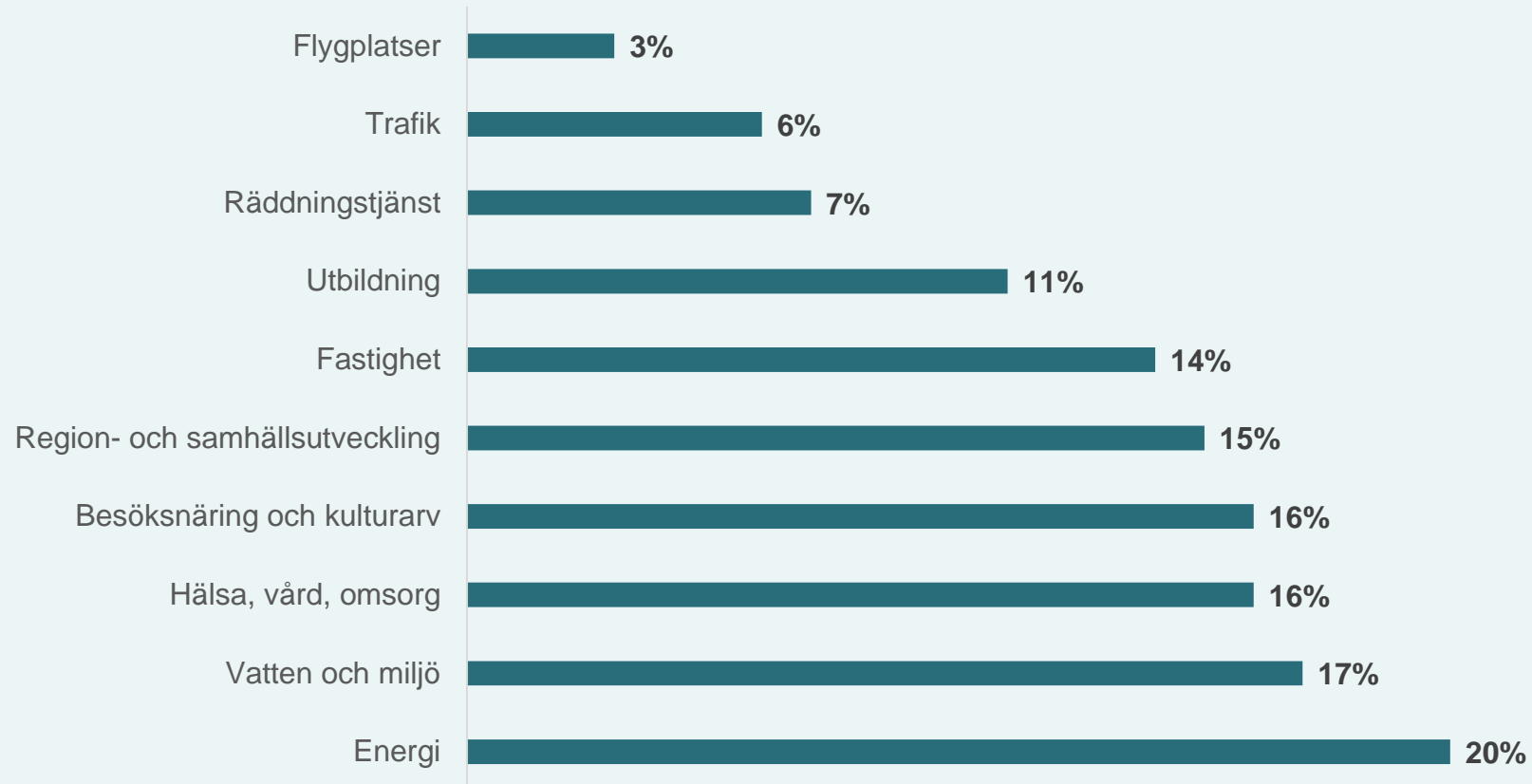

Tidpunkt för genomförande

Januari 2024

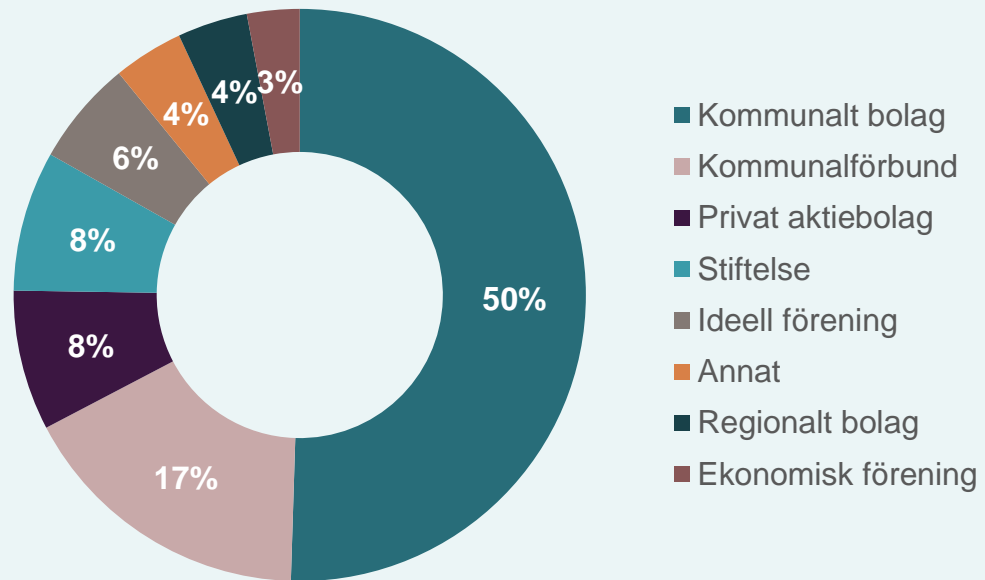
Om respondenterna

Bransch

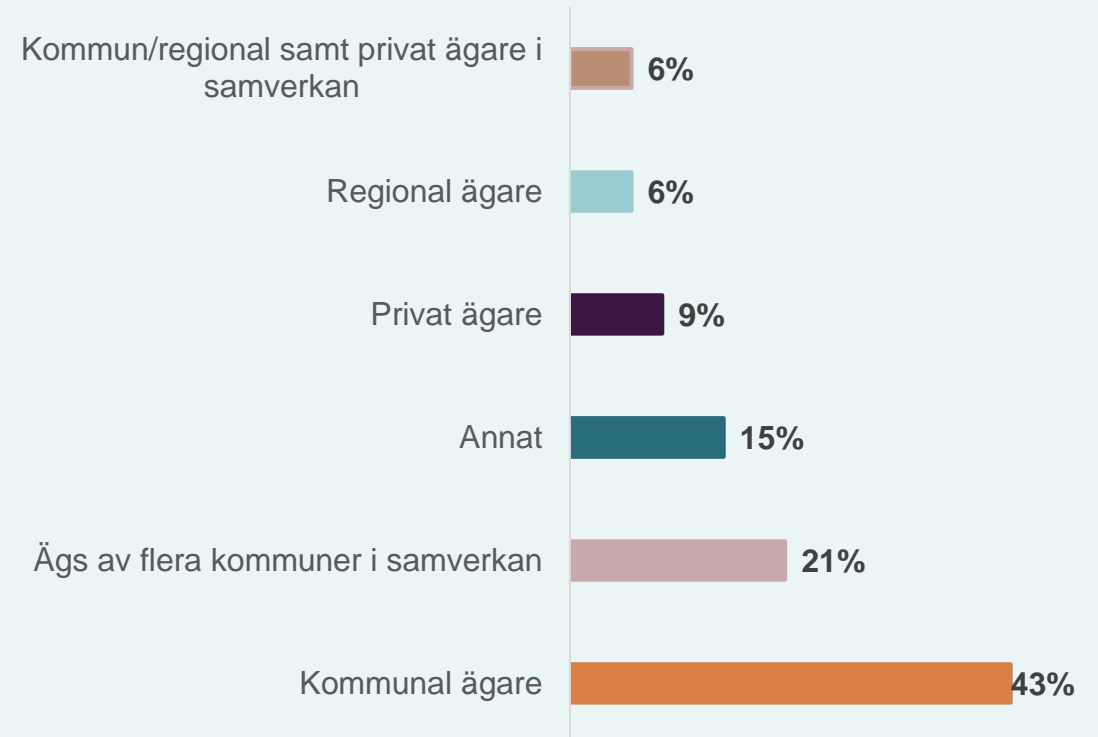

Om respondenterna

Associationsform

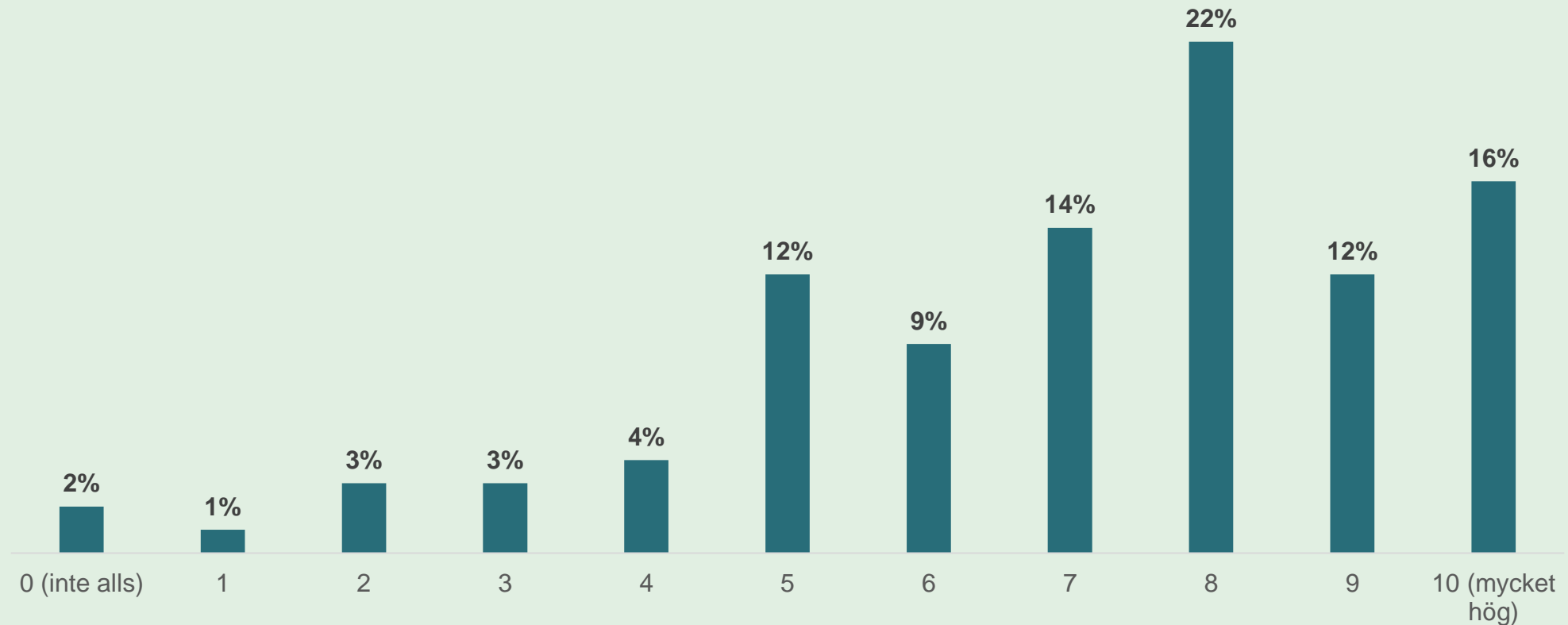
Ägarstruktur

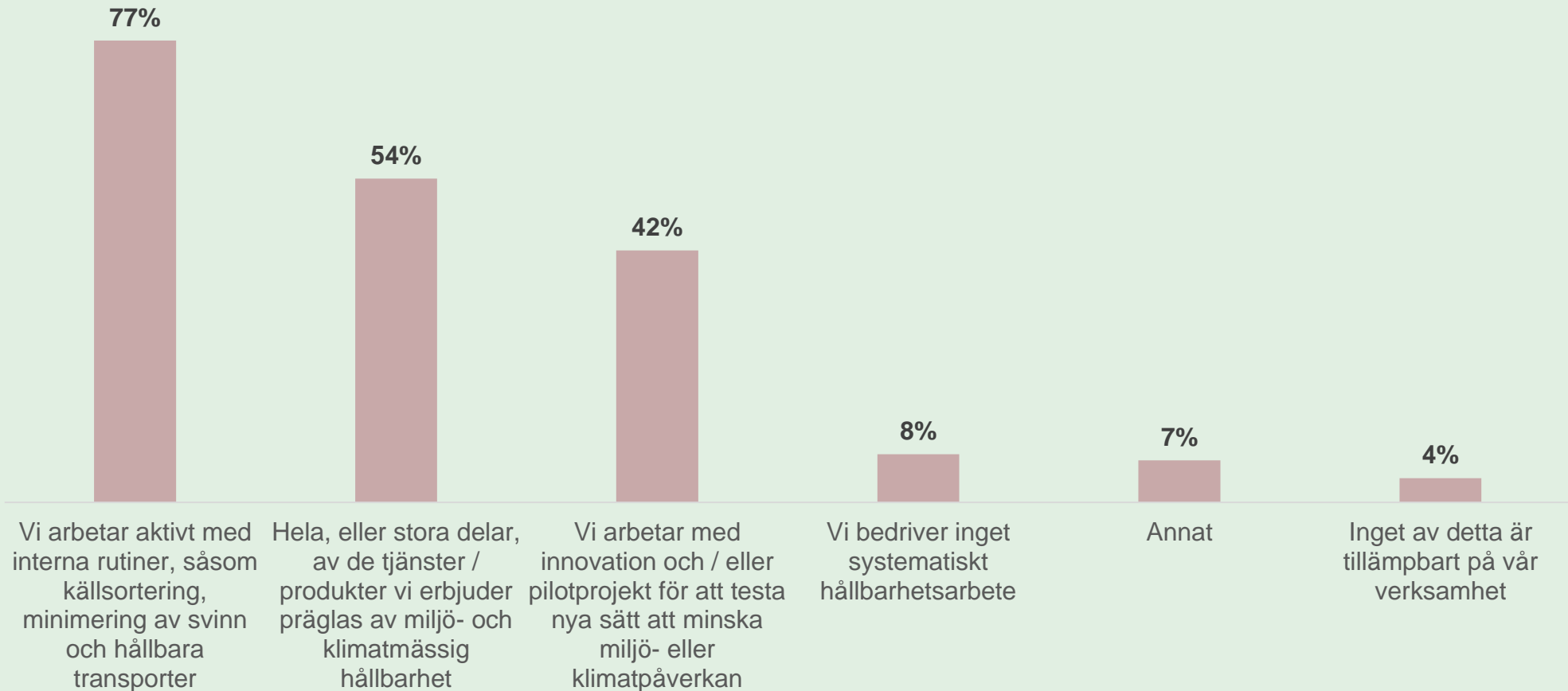

Hållbarhet

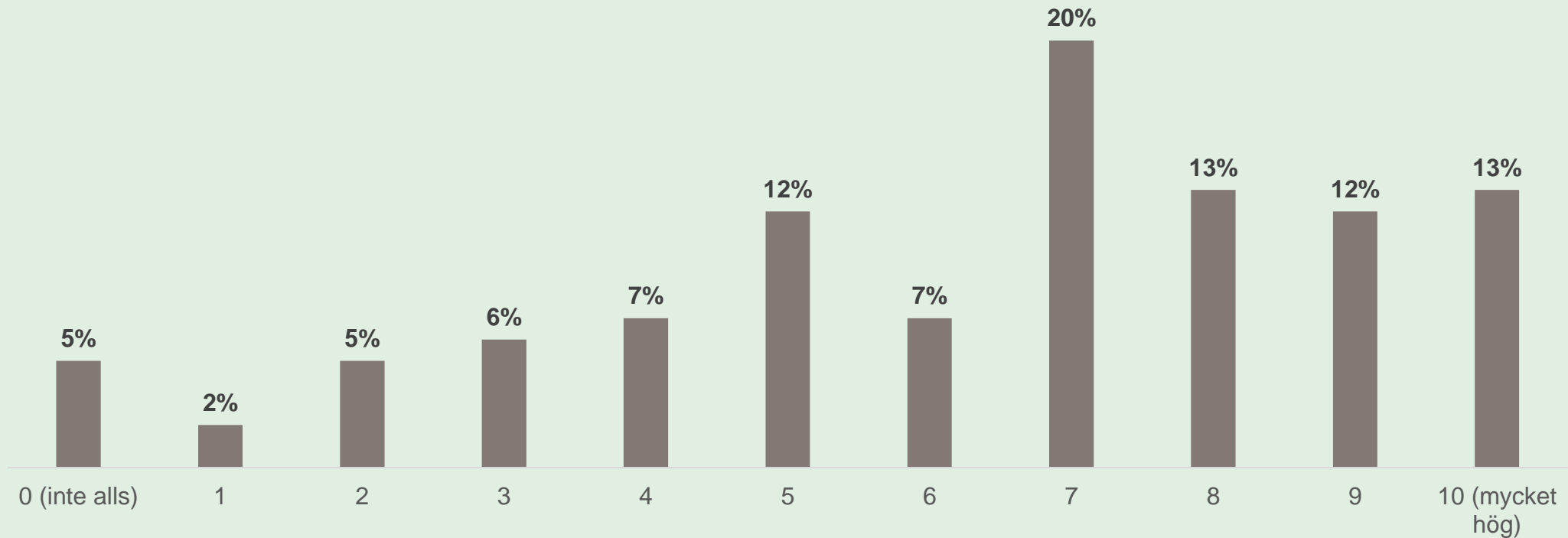
I vilken utsträckning bedriver ni ett systematiskt arbete för att minska er miljö- och klimatpåverkan?

Om ni bedriver ett systematiskt arbete för att minska er miljö- och klimatpåverkan, vilken av följande insatser gör ni som en del av det arbetet?

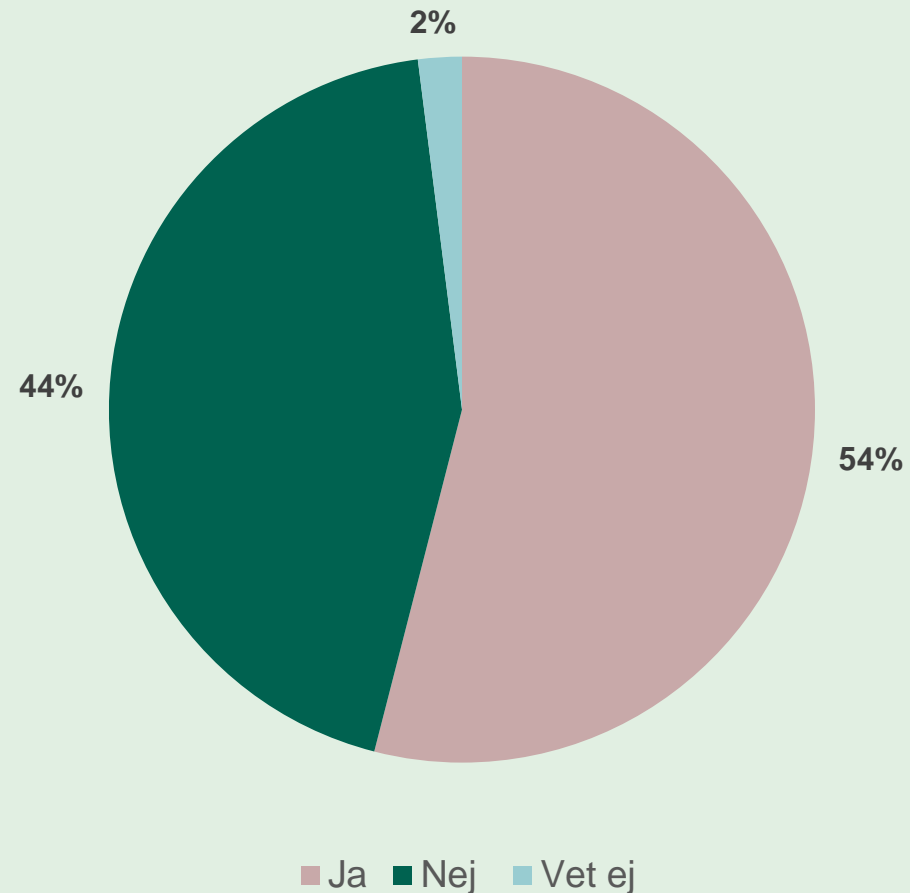

Om ni har ett ägardirektiv, i vilken utsträckning anser du att det stöttar er i ert arbete med hållbar utveckling?

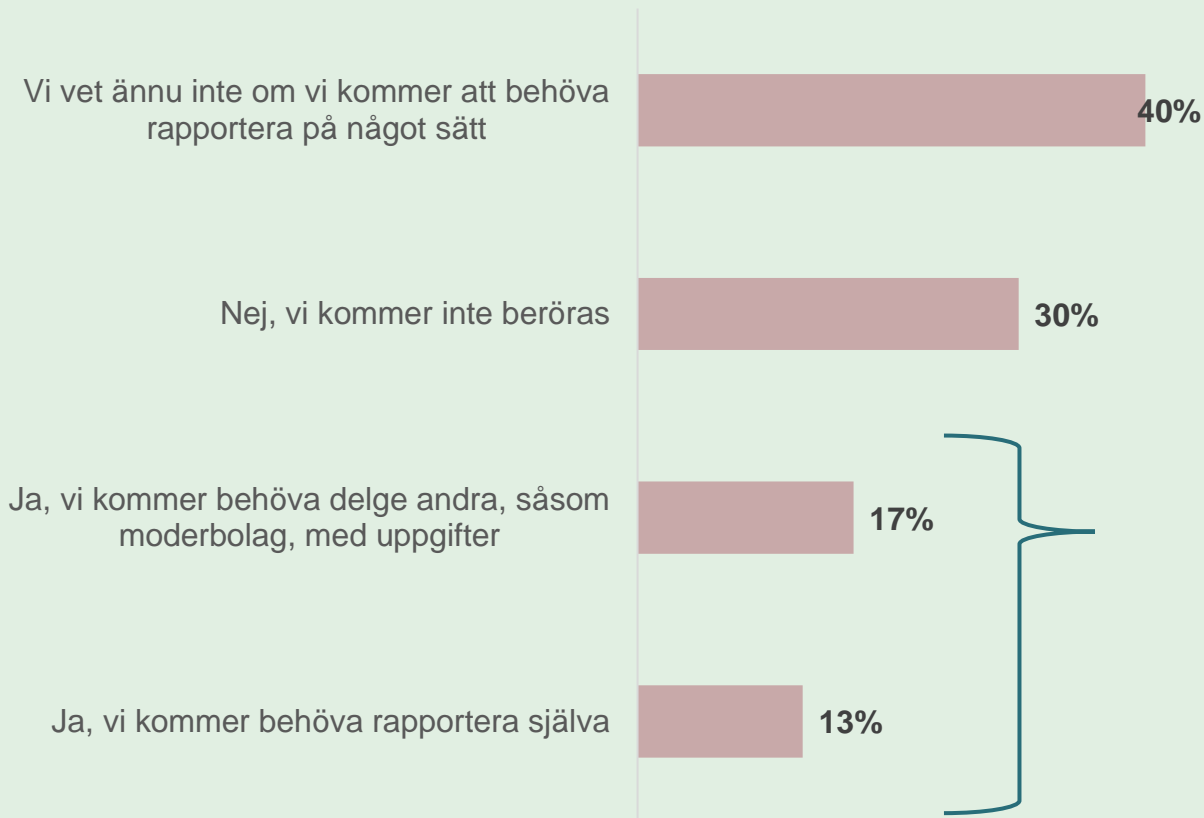
Har din organisation/företag några större planerade åtgärder eller investeringar inom klimat- eller hållbarhetsområdet?

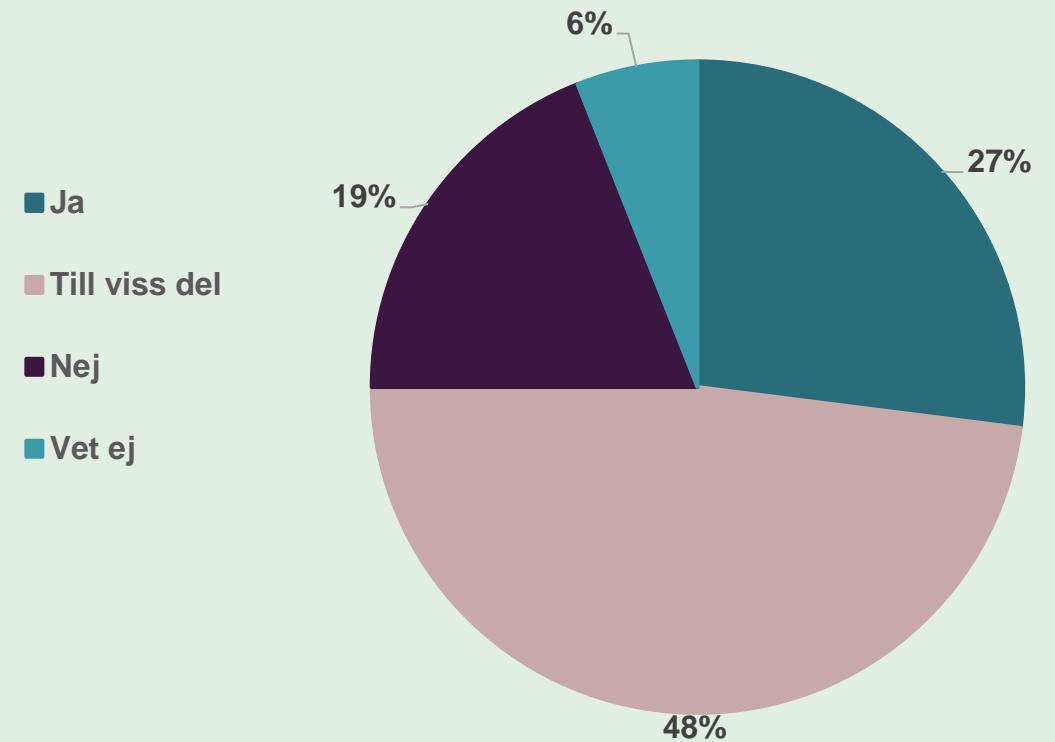
Ser du några hinder till att inte utveckla ert klimat- och hållbarhetsarbete ytterligare? Om ja, vilket/vilka?

Kommer ni att, direkt eller indirekt, beröras av hållbarhetsredovisningskraven enligt CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive)?

Om ni berörs, känner ni att ni har tillräcklig kapacitet (kunskap, arbetskraft osv.) i er nuvarande organisation för att möta rapporteringskraven?

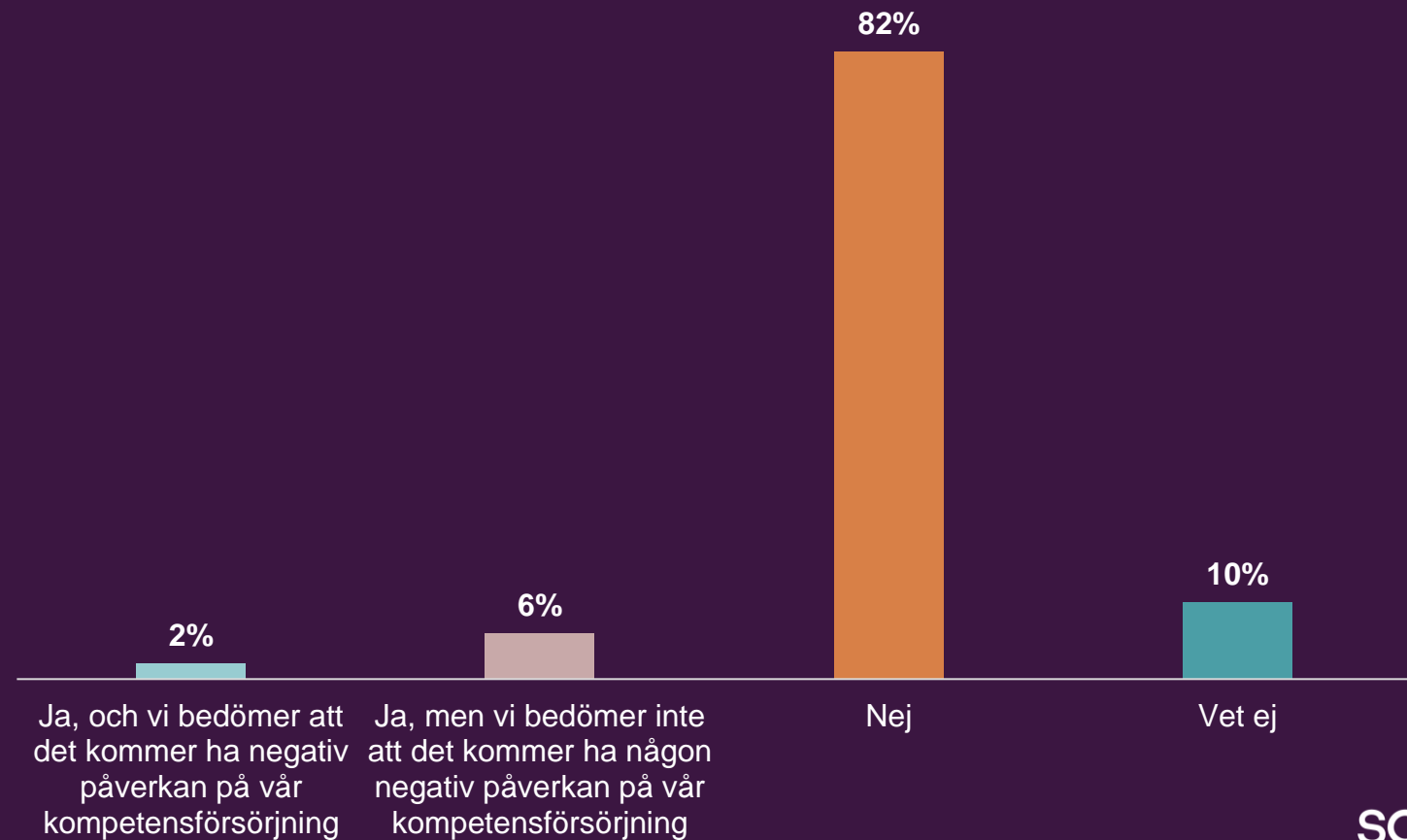

Kompetens-
försörjning

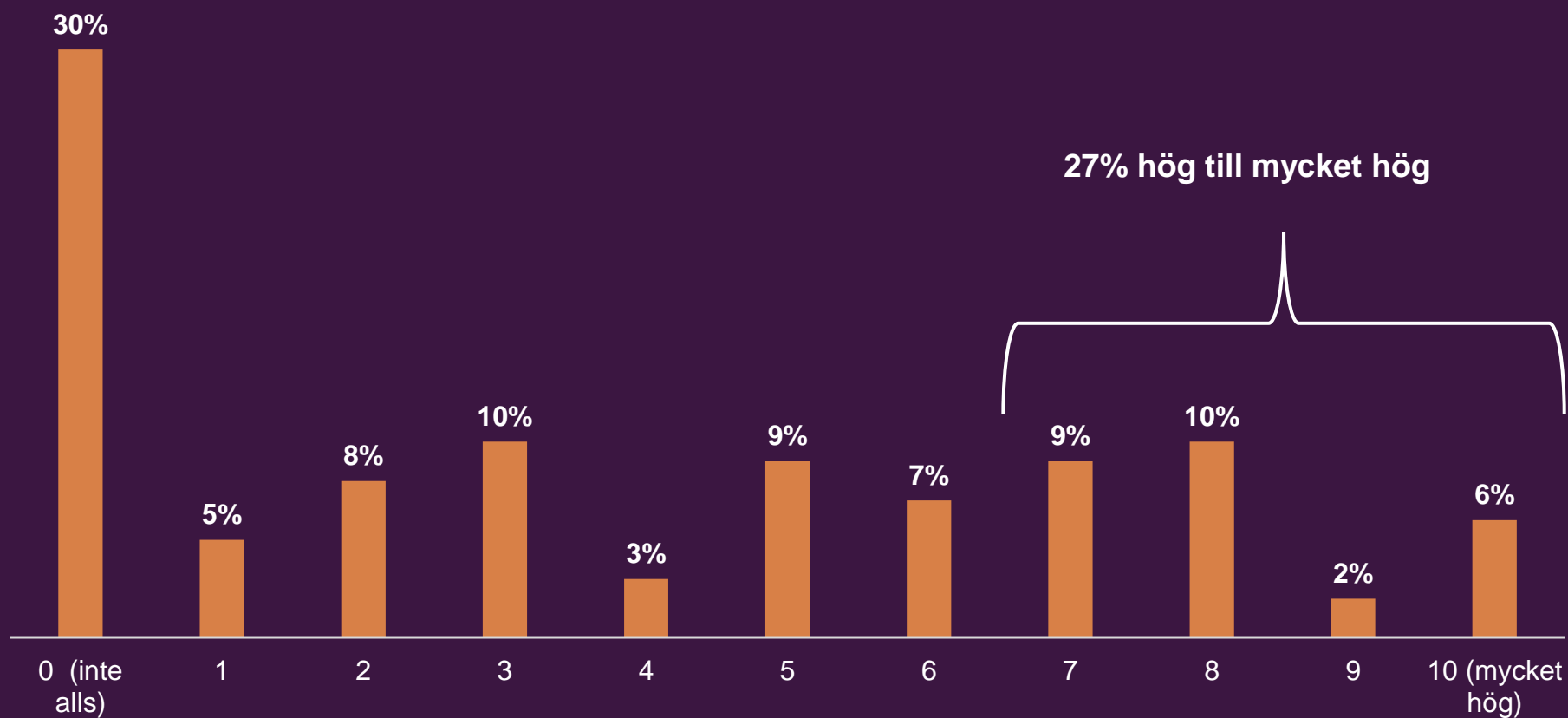

Påverkas ni av det nya försörjningskravet? Dvs en höjning av lägsta tillåtna lön för en tredjelandsmedborgare från 13 000 kr till en lön som motsvarar 80 procent av medianlönen.

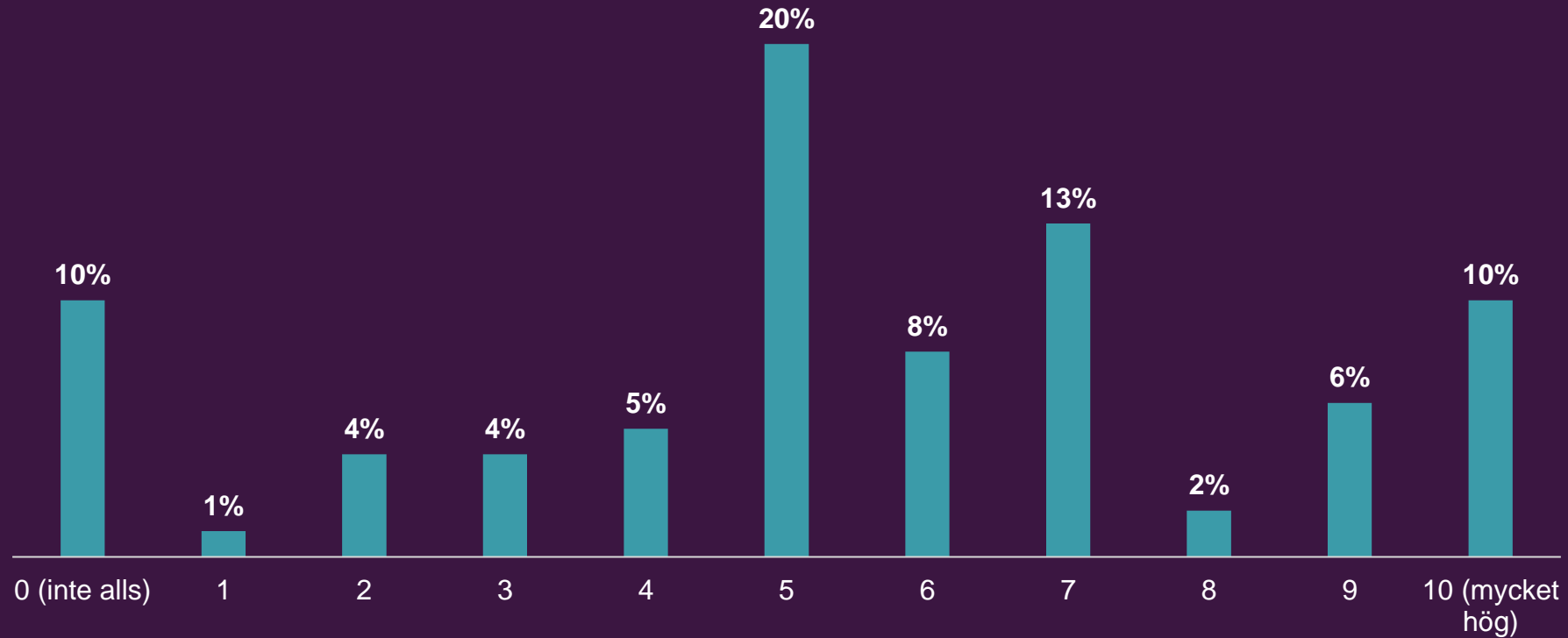
8 av 10
påverkas inte

I vilken utsträckning anser du att brist på kompetens har hindrat er från att tillsätta tjänster under 2023?

I vilken utsträckning arbetar ni med inkluderande kompetensförsörjning?

Vilka insatser arbetar ni med för att utveckla nödvändiga kompetenser hos befintliga medarbetare?

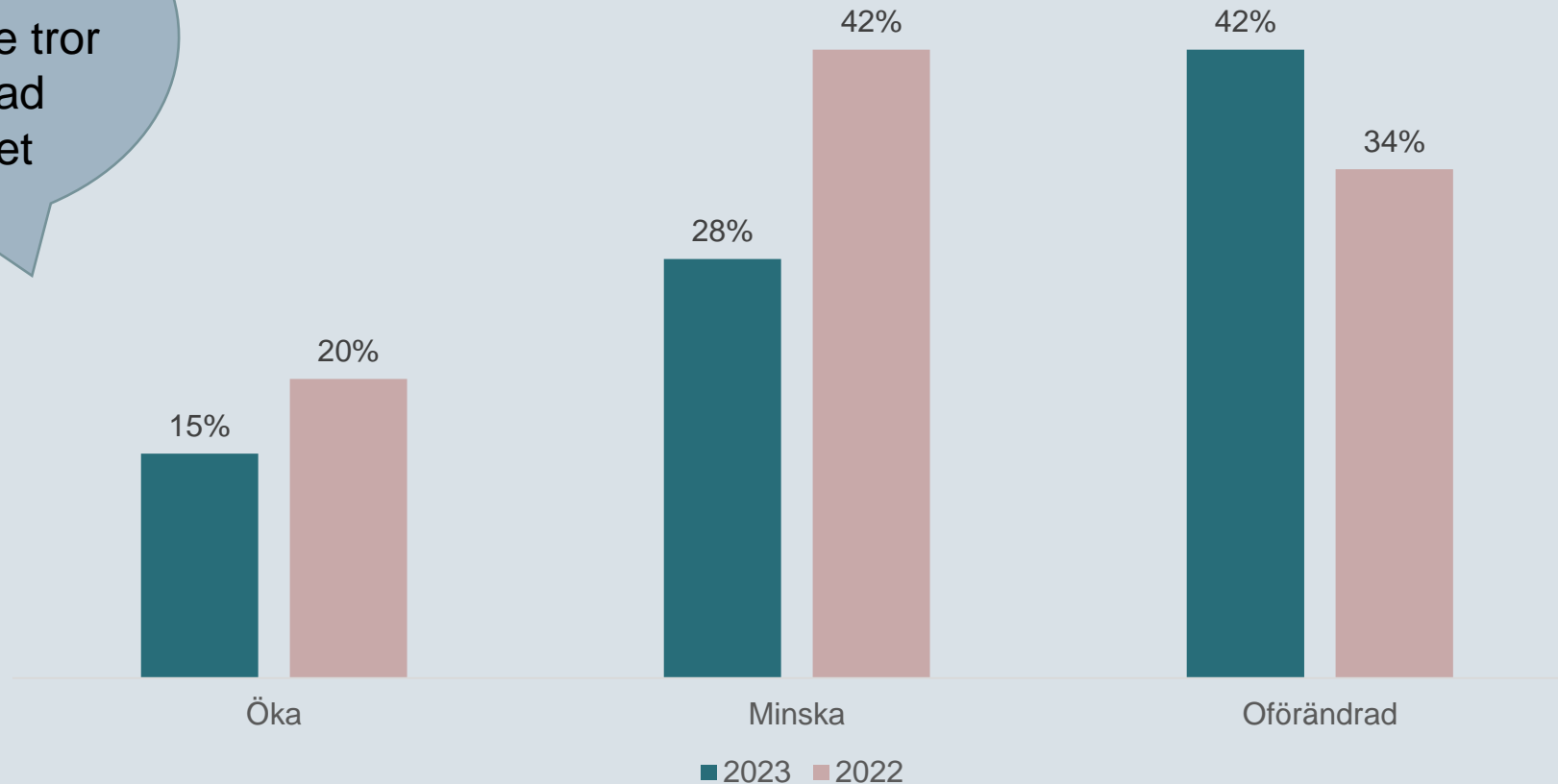

Det egna
företaget

Hur bedömer du att företagets lönsamhet kommer att utvecklas under 2024 (2023) jämfört med 2023 (2022)?

Fortsatt stabilt i kommunala företag, färre tror på minskad lönsamhet

Hur bedömer du att den totala sysselsättningen i företaget kommer att ändras jämfört med föregående år?

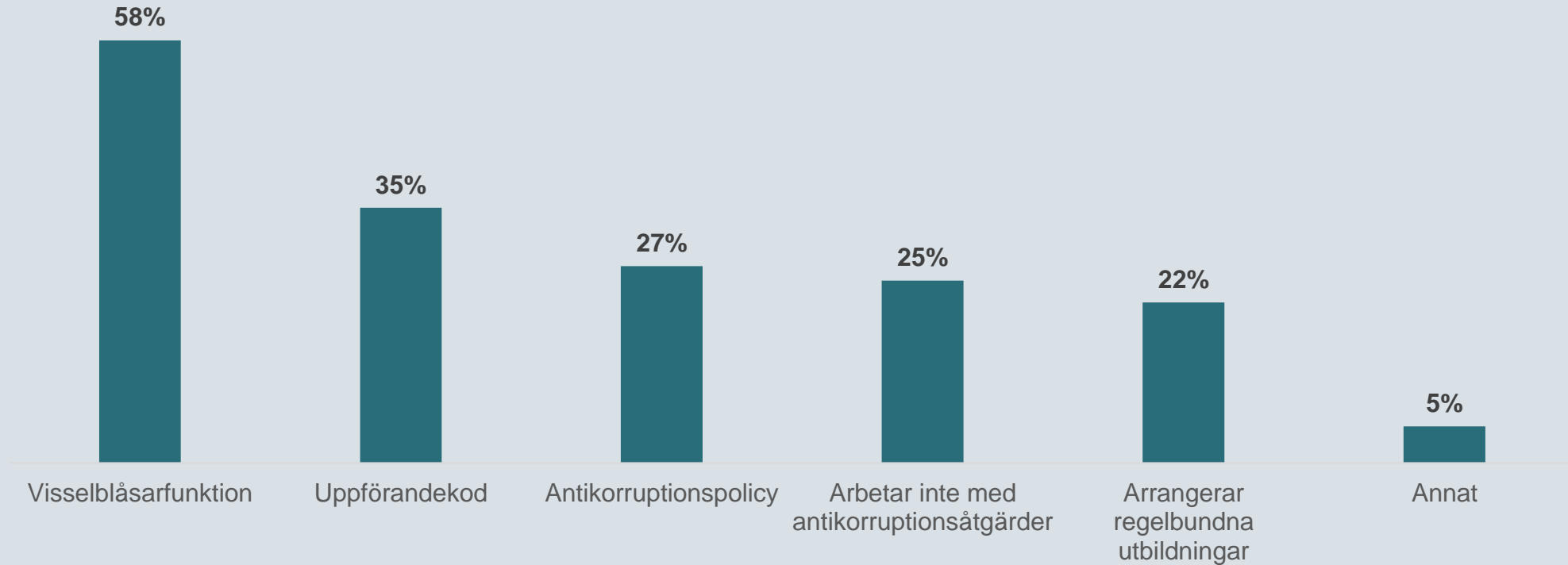

Kommunala
företag fortsätter
vara en stabil
arbetsgivare

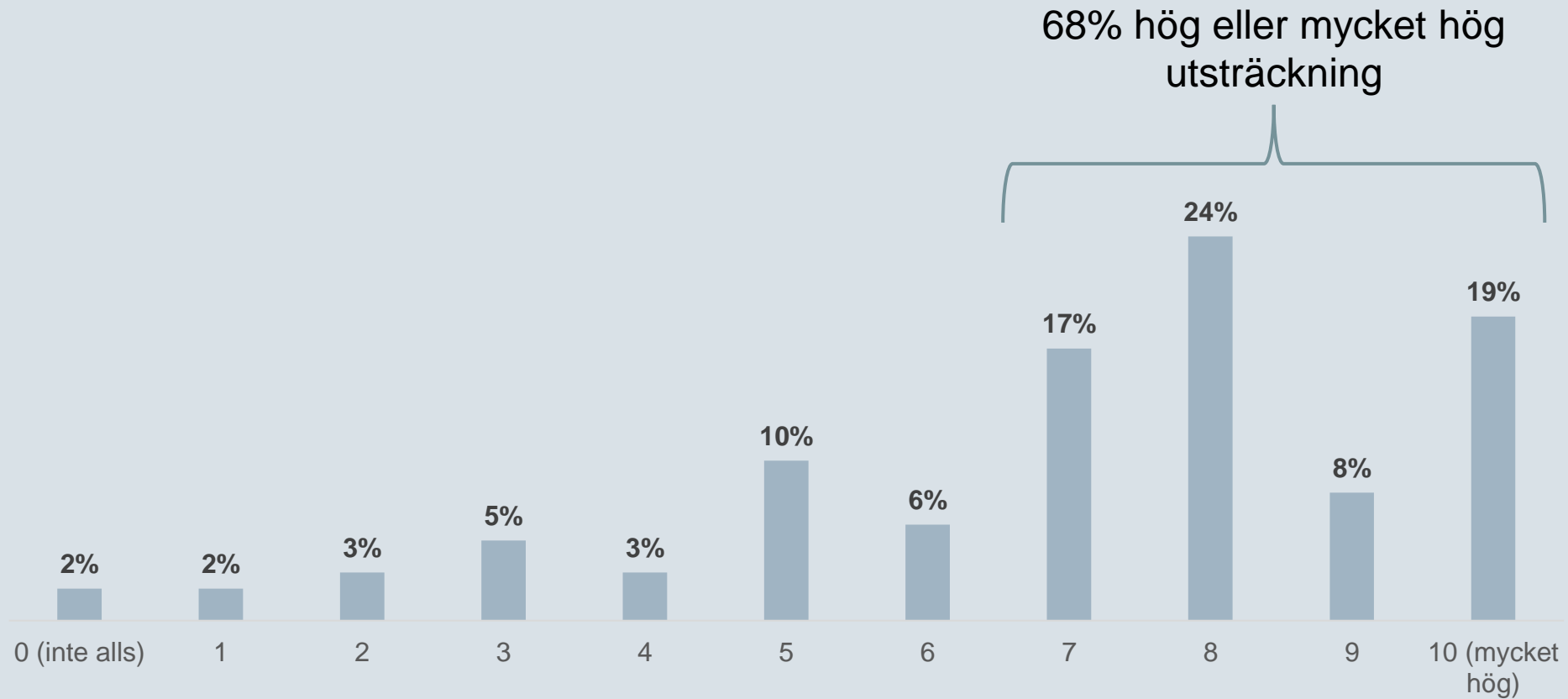
Det egna
företaget

Flersvars-
alternativ

På vilket sätt arbetar ni med antikorrupsionsåtgärder?

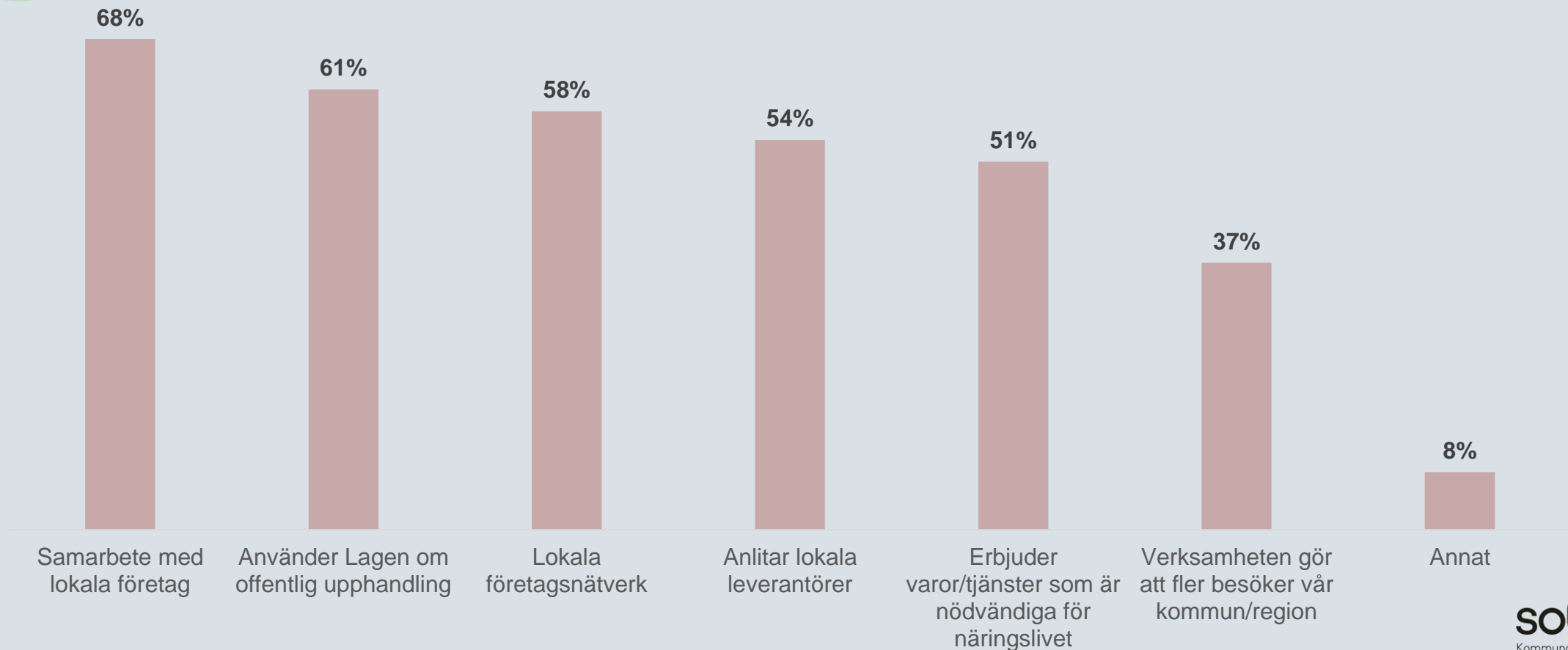
I vilken utsträckning anser du att er verksamhet bidrar till att stödja det lokala näringslivet?

Det egna
företaget

Flersvars-
alternativ

På vilket sätt bidrar ni till att stärka det lokala näringslivet?

Ungefär hur många lokala företag har ni upphandlat eller på annat vis köpt varor/tjänster från under år 2023?

20

i genomsnitt

Frågor till
offentligt ägda
företag

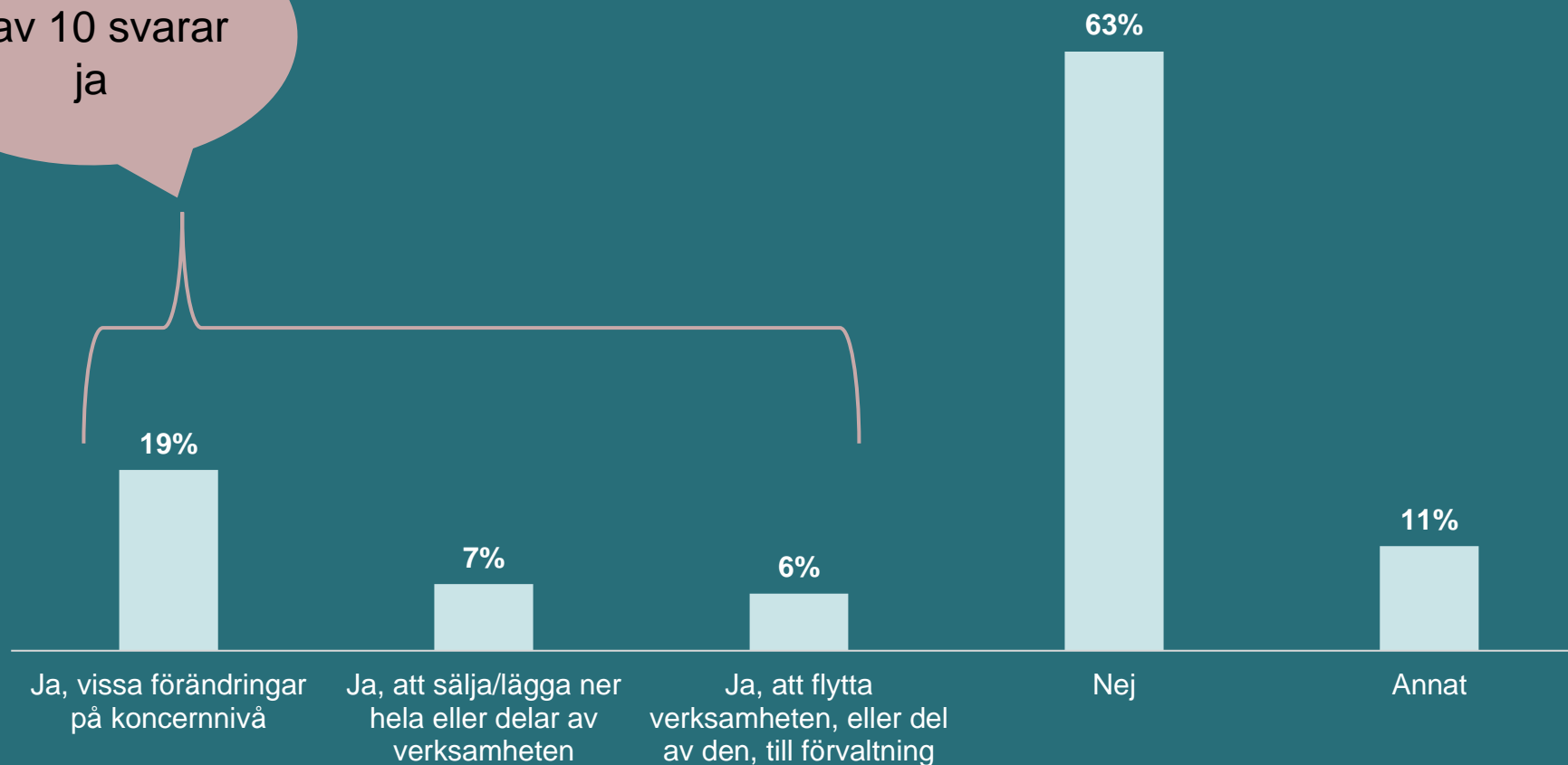

Frågor till
offentligt ägda
företag

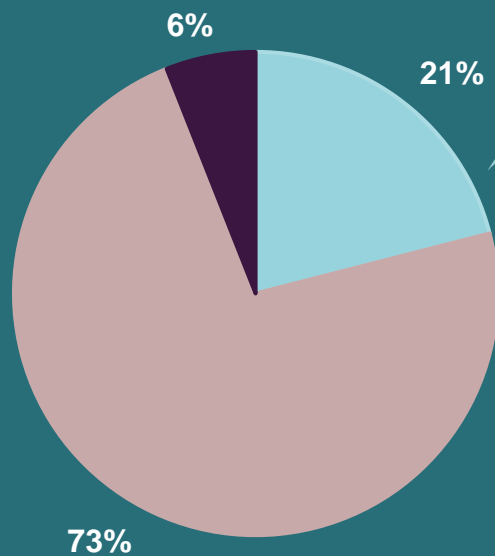
Flersvars-
alternativ

Förekommer det diskussioner på ägarnivå kring omfattande förändringar i er verksamhet för att möta den ekonomiska krisen?

3 av 10 svarar ja

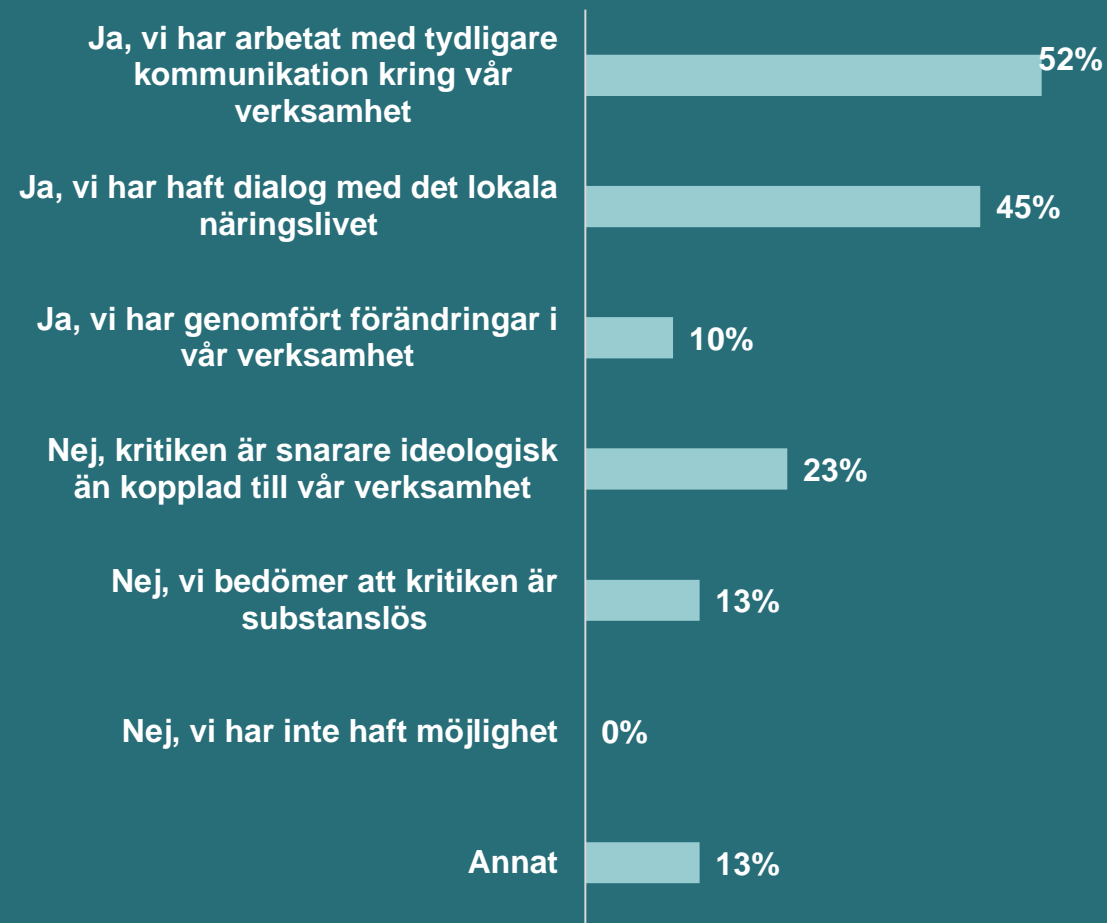
Har er verksamhet fått kritik för att ni konkurrerar med privata aktörer?

■ Ja ■ Nej ■ Vet ej

7 av 10 uppger att
de inte har fått kritik

Följdfråga: Har ni
gjort något för att
bemöta kritiken?

Frågor till
kommunala
och regionala
bolag

Fördelar med bolagsform jämfört med kommunal/regional förvaltning?

Urval av
citat

- *Affärsmässighet, snabbare beslutsvägar, driv.*
- *Fördel snabba beslutsvägar, ingen risk för indragning av beslutade investeringar, underhåll. Mindre administration. Ser bara fördelar.*
- *Fördelarna är enkelhet gällande ex. upphandling då vi inte omfattas av kommunens hela köpkraft vilket gör att vi ofta kan direktupphandla.*
- *Korta beslutsvägar via bolagsstyrelsen. Ekonomisk planering över flera år.*
- *Det blir ett större affärsmässigt perspektiv. Fokus på leveranser, effektivitet och ekonomisk hållbart.*
- *Det blir större fokus på vår kärnverksamhet och vi står till stor del på egna ben.*
- *Fördel att det inte är tröga kommunala processer. Kan även driva företaget så att det blir en attraktivare arbetsplats jämfört med i kommunal regi.*
- *I bolagsform blir det större fokus på uppdraget och mindre fokus på väljare.*

Nackdelar med bolagsform jämfört med kommunal/regional förvaltning?

Urval av
citat

- *Många politiker förstår inte skillnaden mellan nämnd och bolag. När infrastrukturverksamhet blir politiska frågor.*
- *Politisk styrning kan emellanåt vara svår att kombinera med ABL.*
- *Bristfällig ägarstyrning, brister i tillit mellan ägare och bolag, vilket lätt får spridning när det politiska landskapet förändras genom att nya personer blir invalda.*
- *Ser inga uppenbara nackdelar.*
- *Tuffare resultatkrav.*
- *Ibland att vara en bit från verksamheten och inte del av förvaltningsorganisationen.*
- *Omgivningen blandar ofta ihop kommunalförvaltning med bolaget som ytterst styrs av aktiebolagslagen.*
- *Vi kanske skulle ha varit tryggare i kommunal regi.*

Fördelar med bolagsform jämfört med privat företag?

Urval av
citat

- *Trygg och långsiktigt ägarskap med ägarsyfte att skapa samhällsutveckling.*
- *Stabil ägare med invånarnas intresse som vägledning*
- *Kommunen är en långsiktig ägare och satsar på mycket investeringar.*
- *Mer långsiktighet och större hänsyn till mjuka värden.*
- *Samhällsuppdraget tydligt, likställt med det finansiella målet.*
- *Ej fokus på omfattande vinstavkastning utan på innehållet i verksamheten och nyttan för medborgarna.*
- *Att verksamheten blir värdegrundsstyrd utifrån både samhällsnytta och ekonomi, inte enbart för att leverera till nästa kvartalsrapport.*

Nackdelar med bolagsform jämfört med privat företag?

Urval av
citat

- *Fler regelverk att ta hänsyn till som komplicerar juridiken för oss samt skapar trögare processer.*
- *Vinstfokuset blir sekundärt. Sårbart att byta ledamöter varje mandatperiod.*
- *Nackdel är hänsyn till 2 olika lagar (kommunal - och aktiebolagslagen) svårt för ägaren att förstå aktiebolagslagen*
- *Komplex struktur och ibland oklara mål.*
- *Större beslut tar tid om det ska till politiskt beslut. Måste gå via ksau till KS men är oftast hanterbart då dialog finns under resans gång.*
- *Alla krångliga upphandlingar som måste göras.*
- *Byråkratiskt, låg kompetens hos ägaren för bolagets behov/verksamhet.*

Missförstånd och kritik mot kommunala/regionala bolag

Urval av
citat

- *Monopolställning.*
- *Bristande tilltro till att bolagen drivs ändamålsenligt och med god ekonomisk hushållning.*
- *Ofta tror medarbetarna att bolaget är en förvaltning och inte ett AB.*
- *Ibland får vi (och kommunen) kritik för att inte följa vissa kommunala principer, t ex likställighetsprincipen och frågor om en kommun verkligen ska bedriva delar av den verksamhet vi driver.*
- *Snedvridning av konkurrens.*
- *Ja, att vi är mer självständiga än vad vi är.*
- *Att det är en ineffektiv, kommunal, verksamhet. Att vi utnyttjar vår ställning där vi har ett monopol trots att den verksamheten är tydligt reglerad vad gäller möjligheten att ta betalt.*

A conference room with a white table and black chairs, with a pink circle containing text overlaid on the left side. The room has large windows with blinds, and the floor is dark wood. The text in the pink circle reads: "Frågor till kommunala företag med styrelser".

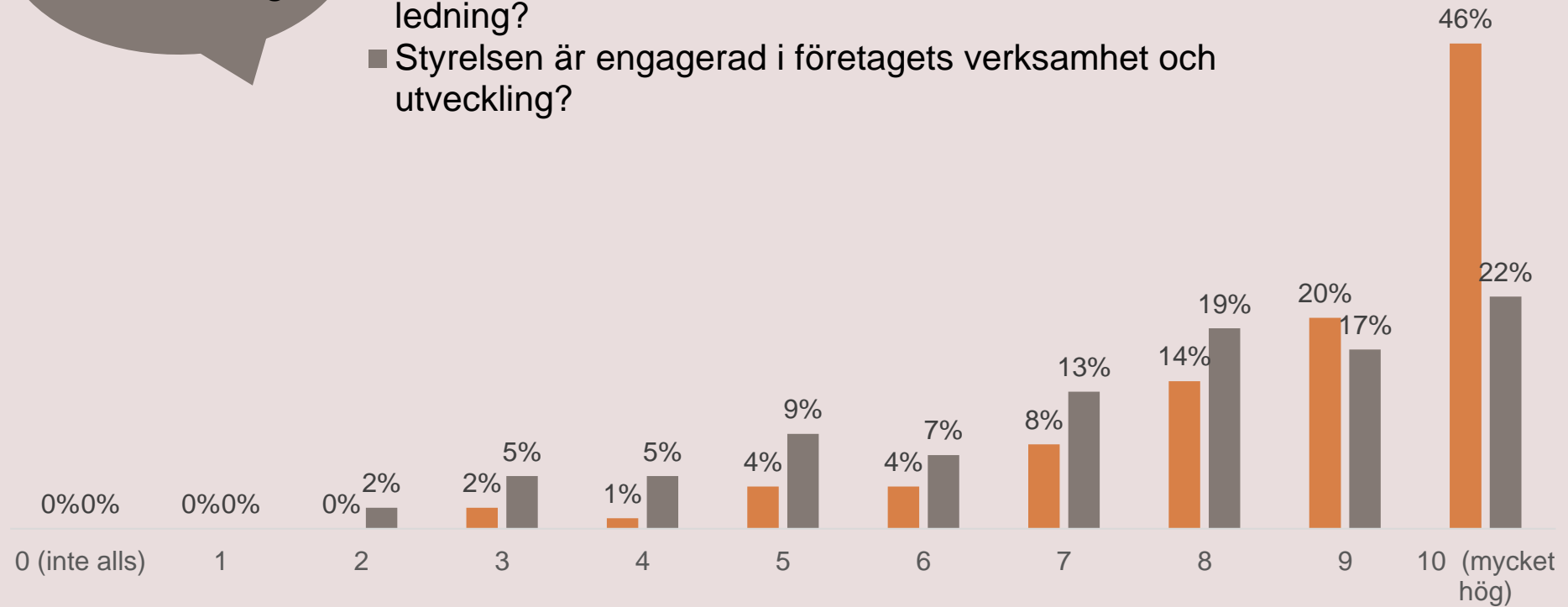
Frågor till
kommunala
företag med
styrelser

I vilken utsträckning anser du att:

71% hög till mycket hög utsträckning

88% hög till mycket hög utsträckning

- Samspelet fungerar väl mellan ordförande och företagets ledning?
- Styrelsen är engagerad i företagets verksamhet och utveckling?

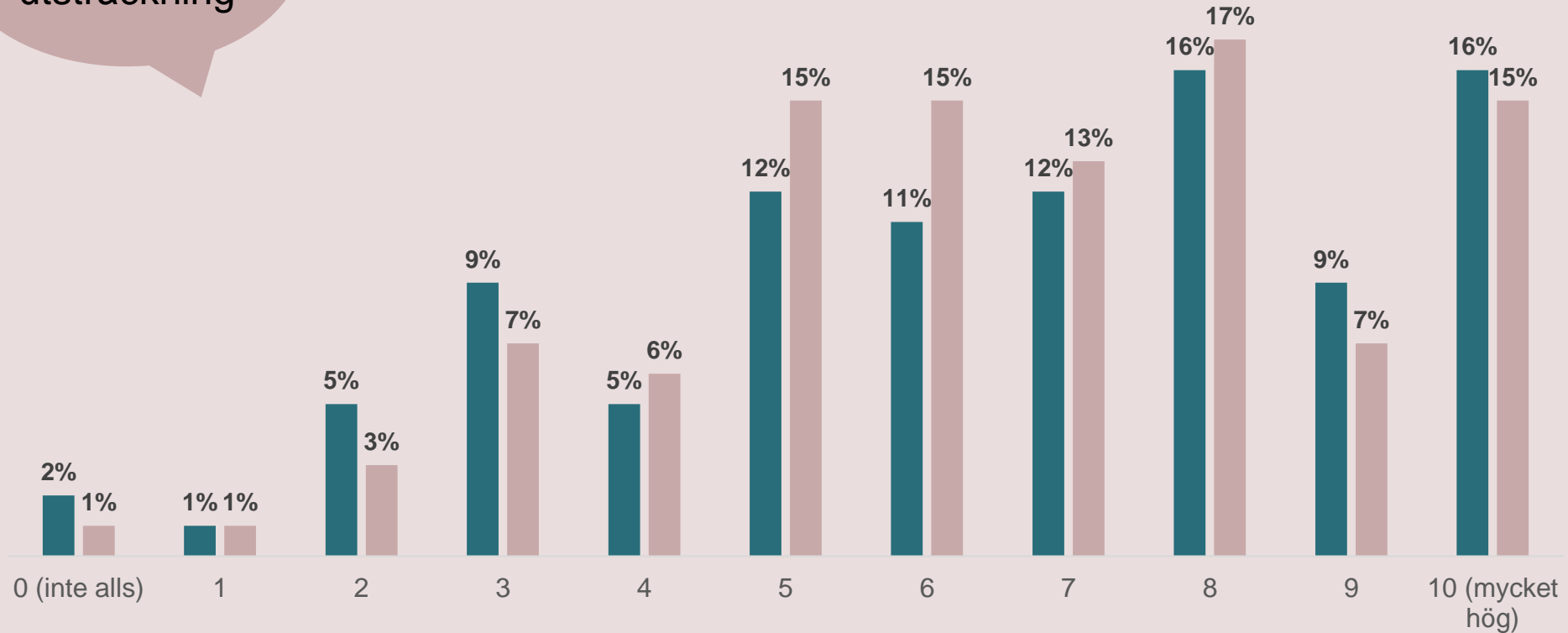

I vilken utsträckning anser du att:

52% hög till mycket hög utsträckning

- Ägare, eller ägarföreträdare, utövar tydlig styrning?
- Styrelsen har tillräckligt god kunskap och kompetens för uppdraget?

53% hög till mycket hög utsträckning

Frågor?

Vänligen kontakta mig,
Louise Pons Dreifeldt, Opinionsstrateg
louise.pons.dreifeldt@sobona.se